

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2547/2021
04.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић, Добриле Страјина, Гордане Џакула и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јована Петковић Бранисављевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ са седиштем у Панчеву, чији је пуномоћник Саша Левнајић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1824/21 од 14.05.2021. године, у седници одржаној 04.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1824/21 од 14.05.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1824/21 од 14.05.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 801/19 од 23.02.2021. године у ставу другом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 20.12.2016. до 20.12.2019. године исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 82.216,91 динар у појединачним месечним износима са законском затезном каматом; на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 71.935,88 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом; и да му накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 145.200,00 динара динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 801/19 од 23.02.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе, па је ставом другим изреке усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу за период од 20.12.2016. године до 20.12.2019. године исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова за регрес укупан износ од 82.216,91 динар и то појединачне

месечне износе наведене у овом ставу изреке, као и на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 71.935,79 динара и то појединачне месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од доспелости до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 74.343,06 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1824/21 од 14.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке. Ставом другим изреке одбијен захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио посебну ревизију у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011 ... 18/2020 - ЗПП), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). У ставу 2. истог члана прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору постоји потреба за одлучивањем о ревизији као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе имајући у виду различите одлуке апелационих судова у истој правној ситуацији што указује на потребу уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Тужилац је у спорном периоду био у радном односу код туженог на неодређено време на радном месту „...“. У спорном периоду на снази је био Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Србије („Службени гласник РС“ бр. 27/2015 ...94/19), којим је у члану 65. утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара, као и Посебан колективни уговор за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева („Службени гласник РС“ бр. 59/2015-30 који је ступио на снагу 03.07.2015. године), којим је у члану 84. утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за

исхрану у току рада у висини утврђеној посебним колективним уговором, овим уговором, општим актом код послодавца и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у висини од 250,00 динара. Тужени послодавац накнаду за исхрану у току рада запосленима па и тужиоцу није исплаћивао у складу са цитираним одредбама ових општих аката већ у нижем износу, и то с позивом на одредбе Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр. 116/2014 који је ступио на снагу 28.10.2014. године и почео да се примењује од 01.11.2014. године), а којим законом су се у циљу очувања финансијског система у РС и система плата и зарада у јавном сектору привремено уређивали основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде за обрачун и исплату плата постављених и запослених лица код корисника јавних средстава.

Накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, послодавац је исплаћивао запосленима у складу са Програмом пословања туженог за 2016, 2017, 2018. и 2019. годину по којима је накнада трошкова регреса за коришћење годишњег одмора 1.141,22 динара бруто месечно, а за исхрану у току рада 99,97 динара бруто дневно. Износи досуђени нижестепеним пресудама представљају разлику између тужиоцу исплаћених накнада на име исхране у току рада и припадајућих накнада према наведеним колективним уговорима важећим у спорном периоду. Висина укупног потраживања тужиоца утврђена је из налаза вештака економско финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 118. став 1. тачка 5. и 6, 246. став 1. и 2, 256-259. и 257. Закона о раду у вези члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе 65. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе 4. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева, оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, па је као основан усвојио постављен тужбени захтев.

Становиште нижестепених судава није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог

код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, због чега обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

На основу члана 165. став 2. ЗПП туженом су досуђени трошкови првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка у укупном износу од 145.200,00 динара и то на име састава одговора на тужбу од стране адвоката износ од 6.000,00 динара, заступања

на два одржана рочишта по 7.500,00 динара и једном неодржаном рочишту 4.500,00 динара, на име таксе на одговора на тужбу 5.980,00 динара, за састав жалбе 12.000,00 динара, таксе на жалбу и другостепену одлуку по 11.960,00 динара, за састав ревизије 18.000,00 динара, на име таксе на ревизију 23.920,00 динара и таксе на ревизијску одлуку 35.880,00 динара, све одмерено према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић